

SPRÁVA TVORBY A OCHRANY KRAJINY A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

1. Životní prostředí

Životní prostředí je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů, včetně člověka, a je předpokladem jejich dalšího vývoje

Složky životního prostředí

1. neživé (anorganické) složky

- voda (hydrosféra)
- půda (pedosféra)
- ovzduší (atmosféra)
- horninové podloží (litosféra)

2. živé (organické) složky

- organismy (biosféra, biocenóza)

3. ekosystémy

4. energie

Studiem vztahu organismů a životního prostředí obecně se zabývá ekologie, případně enviromentalistika.

V 60. letech se začínaly projevovat značné problémy vyvolané znečištěním životního prostředí. Změny životního prostředí postihovaly celé území České republiky. V 70. a 80. letech dvacátého století dochází k narušení stability přirozených ekosystémů. Tento stav se projevil zejména zhoršením zdravotního stavu obyvatelstva.

Od 90. let minulého století je pozornost soustředěna především na rozbor příčin tohoto stavu a zejména pak na opatření k zabezpečení postupné nápravy znepokojivého stavu.

Dostupné ze Školského portálu Karlovarského kraje www.kvkskoly.cz, materiál vznikl v rámci projektu Gymnázia Cheb s názvem Rozvoj školského portálu Karlovarského kraje.

2. Právní systém péče o životní prostředí

Vychází ze skutečnosti, že člověk je spolu s ostatními organizmy neoddělitelnou součástí přírody. Respektuje právo člověka přetvářet přírodu a zároveň zdůrazňuje právo člověka na příznivé životní prostředí.

Právní předpisy v oblasti životního prostředí

jsou rozděleny do pěti skupin

- **horizontální (průřezové) právní předpisy**, týkající se více složek životního prostředí:

1. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR - zmínka je již v preambuli
2. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod - čl. 35
 - každý má právo na příznivé ŽP
 - každý má právo na včasné a úplné informace o stavu ŽP a přírodních zdrojů
 - při výkonu svých práv nesmí nikdo ohrožovat ani poškozovat ŽP, přírodní zdroje nad míru stanovenou zákonem
3. Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 183/2006 Sb., Stavební zákon
6. Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí

Dostupné ze Školského portálu Karlovarského kraje www.kvkskoly.cz, materiál vznikl v rámci projektu Gymnázia Cheb s názvem Rozvoj školského portálu Karlovarského kraje.

7. Zákon č. 227/2009 Sb., o státním fondu ŽP
8. Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění

- složkové zákony - ochrana složek životního prostředí

1. Zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší
2. Zákon č. 281/2009 Sb. o odpadech
3. Zákon č. 150/2010 Sb. o vodách
4. Zákon č. 282/1991 Sb. o České inspekci ŽP a její působnosti v ochraně lesa
5. Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny
6. Zákon 334/1992 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu

- doplňkové a prováděcí předpisy ke složkovým zákonům - prováděcí vyhlášky

- předpisy, chránící životní prostředí před specifickými druhy ohrožení

1. Zákon o odpadech
2. Zákon o obalech
3. Zákon o chemických látkách
4. Zákon o prevenci závažných havárií
5. Zákon o nakládání s geneticky modifikovanými organismy

- předpisy, které se primárně netýkají životního prostředí, ale obsahují ustanovení, která se k němu vztahují

1. Trestní zákon
2. Zákon o přestupcích
3. Horní zákon
4. Zákon o hospodaření s energií

Z právní úpravy jednoznačně vyplývá, že odpovědnost za životní prostředí nese stát a obce.

Ochrana ŽP zahrnuje:

- 1) činnosti, kterými se předchází znečišťování a poškozování ŽP, nebo se jimi toto znečišťování a poškozování omezuje a odstraňuje
- 2) ochranu ŽP jako celku i jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb

3. ZÁKLADNÍ POJMY EKOLOGIE

Trvale udržitelný rozvoj společnosti

- jedná se o takový rozvoj, který současnými i budoucím generacím zachová možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a při tom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému

A. Přírodní zdroje

- jsou to části živé nebo neživé přírody, které člověk využívá nebo může využívat k uspokojování svých potřeb
- a) **obnovitelné** přírodní zdroje - mají schopnost se při postupném spotřebovávání částečně nebo úplně obnovovat (sami nebo s přispěním člověka)
- b) **neobnovitelné** přírodní zdroje - spotřebováváním zanikají (nerostné suroviny)

Dostupné ze Školského portálu Karlovarského kraje www.kvkskoly.cz, materiál vznikl v rámci projektu Gymnázia Cheb s názvem Rozvoj školského portálu Karlovarského kraje.

B. Znečišťování ŽP

- je vnášení fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do ŽP v důsledku lidské činnosti, které jsou podstatou cizorodé pro dané prostředí

C. Poškozování ŽP

- je zhoršování jeho stavu znečišťováním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy

D. Ekologická újma

- je ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystému, která vzniká poškozením jeho složek nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské činnosti

E. Ekologická stabilita

- stav ekologické rovnováhy; všechny vnitřní síly ekosystému vyrovnávají veškeré výkyvy funkcí jednotlivých článků systému

F. Ekologická krize

- nastane, je-li narušena ekologická rovnováha

G. Ekologická katastrofa

- zhroucení systému

Dostupné ze Školského portálu Karlovarského kraje www.kvkskoly.cz, materiál vznikl v rámci projektu Gymnázia Cheb s názvem Rozvoj školského portálu Karlovarského kraje.

Zdroje:

<http://www.mzp.cz/cz/legislativa>

dne 7. 9. 2012, v 16:20h

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDivotn%C3%AD_prost%C5%99ed%C3%AD

dne 17. 9. 2012, ve 20:00h

Není-li uvedeno jinak, výhradním autorem textů je Ing. Eva Fikarová